JEB004 Ekonomie 2 Seminář 7: Nezaměstnanost, Phillipsova křivka

08.04. a 10.04.2023, Anna Kúdeľová anna.kudelova@fsv.cuni.cz

.

OBSAH:

- 1. Kvíz
- 2. Opakování z hodiny teorie, definice
- 3. Příklady

Průběžně a na konci: Ukázky využití a výzkumu

OPAKOVÁNÍ:

- 1. Míra nezaměstnanosti a míra zaměstnanosti: míra nezaměstnanosti: podíl počtu nezaměstnaných na pracovní síle míra zaměstnanosti: podíl počtu zaměstnaných na celkové populaci nad 15 let
- 2. Typy nezaměstnanosti: sezónní, frikční, strukturální, regionální, cyklická
- 3. Přirozená míra nezaměstnanosti proč existuje?: frikční a strukturální nezaměstnanost, intervence (minimální mzdy), odbory, efektivní mzdy
- 4. Příčiny nezaměstnanosti diskriminace: věk, pohlaví, vzdělání, etnický původ, ...
- 5. Problémy definice nezaměstnanosti: (ne)dobrovolnost?, částečné úvazky, práce na černo, pracující důchodci, ...
- 6. Okunův zákon: negativní korelace mezi mírou nezaměstnanosti a mírou růstu HDP (empirický vztah) cca HDP ↑ o 3 % → U ↓ o 1 %
- Phillipsova křivka: empirický vztah mezi mírou nezaměstnanosti a inflací v SR: negativní
  - v LR: vertikální na přirozené míře nezaměstnanosti (bez ohledu na inflaci)

Okunův zákon

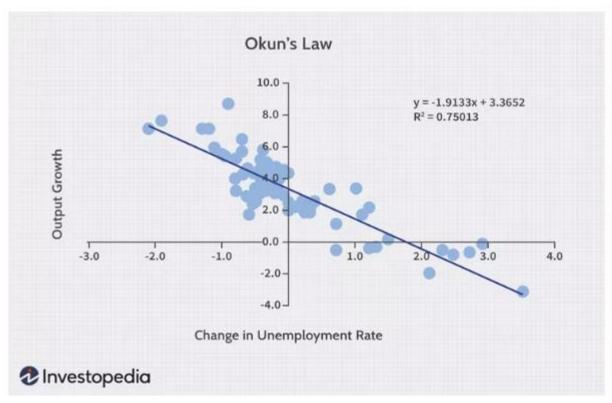
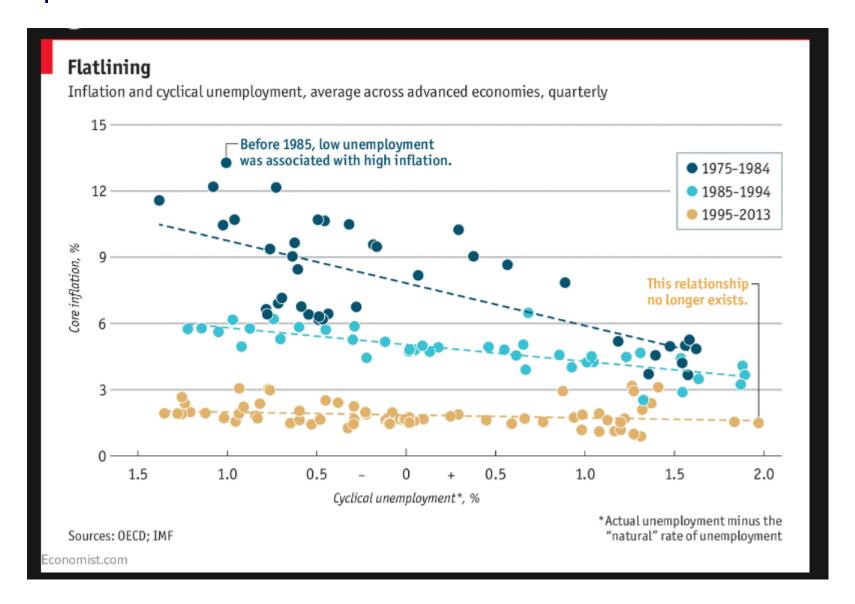

Image by Sabrina Jiang © Investopedia 2020

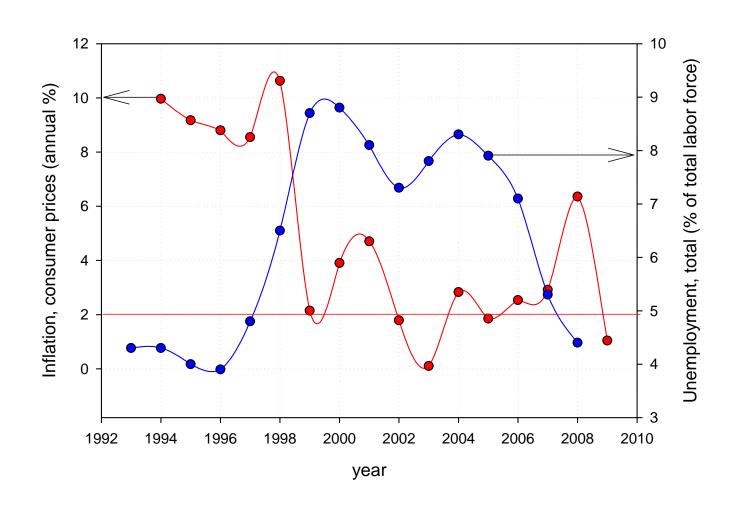
Zdroj: https://www.investopedia.com/articles/economics/12/okuns-law.asp

Phillipsova křivka

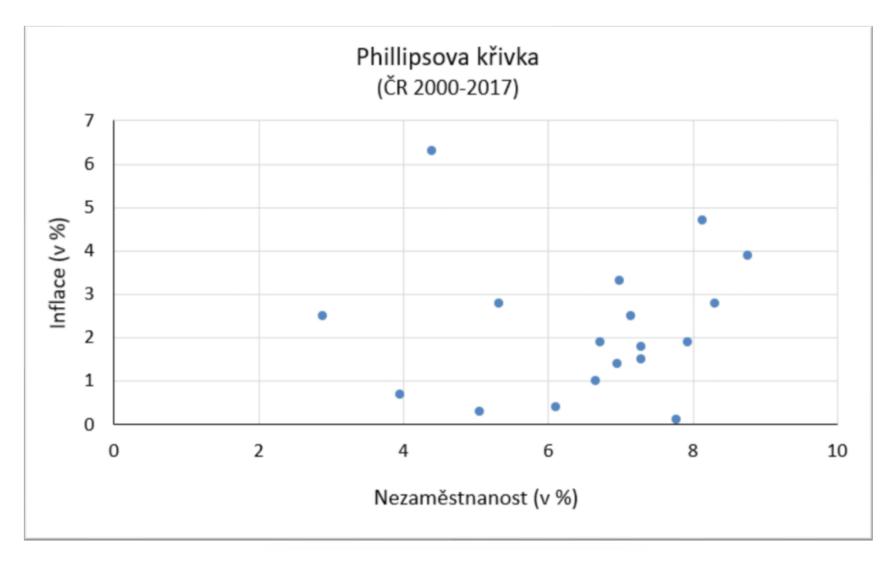

Phillipsova křivka – negativní korelace mezi inflací a mírou nezaměstnanosti

Czech Republic 1990-2009 Pearson Correlation -0.73(0.07)

Graf D.5 (MPSV, ČSÚ, prognóza ČNB)

Nezaměstnanost

v %, sezonně očištěno

Graf D.2

Zaměstnanost

meziroční změny v %, metodika VŠPS

		2023	2024	2025	
Zaměstnanost	meziroční změny v % procentní body	1,5 (-0,6)	0,0 (-0,8)	0,2 (0,1)	V letošní pomalejší dynamice zaměstnanosti se odráží předevšín nižší pozorované údaje z druhé poloviny loňského roku.
Nezaměstnanost (ILO)	% procentní body	2,6 (-0,1)	3,0 (0,0)	3,1 (0,1)	Výhled obecné míry nezaměstnanosti se ve srovnání s minulou prognózou téměř nemění.
Průměrná měsíční nominální mzda	meziroční změny v % procentní body	7,4 (-0,1)	5,8 (-0,9)	5,8 (-0,6)	Slabší očekávaná dynamika mezd odráží předpokládaný pomalejší mzdový růst na konci minulého roku a utlumenější ekonomickou aktivitu oproti minulé prognóze na celém horizontu.

https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/menova-

politika/.galleries/zpravy_o_menove_politice/2024/zima_2024/download/zomp_2024_zima_chartbook.pdf

https://www.czso.cz/csu/czso/cri/miry-zamestnanosti-nezamestnanosti-a-ekonomicke-aktivity-unor-2024

https://www.czso.cz/csu/czso/animovane_grafy_zamestnanost_nezamestnanost

https://www.oecd.org/newsroom/unemployment-rates-oecd-updated-march-2024.htm

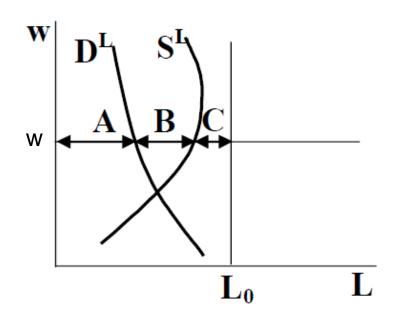
1. Existence nedobrovolné nezaměstnanosti:

- a) je kriticky závislá na platnosti keynesiánského předpokladu, že mzdy nerostou v důsledku převisu poptávky na trhu práce.
- b) je kriticky závislá na platnosti keynesiánského předpokladu, že mzdy neklesají v důsledku převisu nabídky na trhu práce
- c) je přijímána klasickými ekonomy
- d) hraje pouze malou roli ve statistikách o míře nezaměstnanosti

м

1. Existence nedobrovolné nezaměstnanosti:

- a) je kriticky závislá na platnosti keynesiánského předpokladu, že mzdy nerostou v důsledku převisu poptávky na trhu práce.
- b) je kriticky závislá na platnosti keynesiánského předpokladu, že mzdy neklesají v důsledku převisu nabídky na trhu práce
- c) je přijímána klasickými ekonomy
- d) hraje pouze malou roli ve statistikách o míře nezaměstnanosti

D^L - poptávka po práci

S^L - nabídka práce

w - cena práce (mzda)

L₀ - počet práceschopných

A - zaměstnaní

B - nedobrovolně nezaměstnaní

C - dobrovolně nezaměstnaní

- 2. **Nezaměstnaný**, který ztratil svoji práci v důsledku recese, spadá do skupiny:
- a) frikčně nezaměstnaných
- b) strukturálně nezaměstnaných
- c) cyklicky nezaměstnaných
- d) permanentně nezaměstnaných
- e) do žádné z těchto skupin

- 2. **Nezaměstnaný**, který ztratil svoji práci v důsledku recese, spadá do skupiny:
- a) frikčně nezaměstnaných
- b) strukturálně nezaměstnaných
- c) cyklicky nezaměstnaných
- d) permanentně nezaměstnaných
- e) do žádné z těchto skupin

- 2. **Nezaměstnaný**, který ztratil svoji práci v důsledku recese, spadá do skupiny:
- a) frikčně nezaměstnaných
- b) strukturálně nezaměstnaných
- c) cyklicky nezaměstnaných
- d) permanentně nezaměstnaných
- e) do žádné z těchto skupin

Do které z výše uvedených skupin spadá čerstvý **absolvent** školy, který zatím nenašel práci? (ekonomika není v recesi)

- 2. **Nezaměstnaný**, který ztratil svoji práci v důsledku recese, spadá do skupiny:
- a) frikčně nezaměstnaných
- b) strukturálně nezaměstnaných
- c) cyklicky nezaměstnaných
- d) permanentně nezaměstnaných
- e) do žádné z těchto skupin

Do které z výše uvedených skupin spadá čerstvý **absolvent** školy, který zatím nenašel práci? (ekonomika není v recesi)

a) frikčně nezaměstnaných

Populace	10 517
Mladší 15 let	1 693
Zaměstnaní	5 213
Nezaměstnaní	151

a) jaká je míra nezaměstnanosti?

b) jaká je míra ekonomické aktivity?

Populace	10 517
Mladší 15 let	1 693
Zaměstnaní	5 213
Nezaměstnaní	151

a) jaká je míra nezaměstnanosti?

b) jaká je míra ekonomické aktivity?

Populace	10 517
Mladší 15 let	1 693
Zaměstnaní	5 213
Nezaměstnaní	151

a) jaká je míra nezaměstnanosti?

b) jaká je míra ekonomické aktivity?

3. Trh práce v ČR v roce 2021 lze charakterizovat následujícími statistikami (v tis.):

Populace	10 517
Mladší 15 let	1 693
Zaměstnaní	5 213
Nezaměstnaní	151

a) jaká je míra nezaměstnanosti?

b) jaká je míra ekonomické aktivity?

- 4. Řekněme, že trh práce je rozdělen do dvou oddělených trhů: trhu zaměstnanců s nízkou dovedností a trhu zaměstnanců s vysokou dovedností. Rovnovážná mzda je na prvním trhu 3\$/hod, na druhém trhu 15\$/hod.
- a) Pokud je stanovena minimální mzda na úrovni 5\$/hod, na kterém trhu je vyšší míra nezaměstnanosti?
- b) Má minimální mzda nějaký efekt na trh zaměstnanců s vysokou dovedností?
- c) Jsou tato zjištění v souladu s empirickými skutečnostmi?
- d) Řekněme, že zaměstnanci s vysokou dovedností založí odbory a tyto odbory vyjednají vyšší minimální mzdu na svém trhu 18\$/hod. Bude mít tento vývoj vliv na trh zaměstnanců s nízkou dovedností?

r

- 4. Řekněme, že trh práce je rozdělen do dvou oddělených trhů: trhu zaměstnanců s nízkou dovedností a trhu zaměstnanců s vysokou dovedností. Rovnovážná mzda je na prvním trhu 3\$/hod, na druhém trhu 15\$/hod.
- a) Pokud je stanovena minimální mzda na úrovni 5\$/hod, na kterém trhu je vyšší míra nezaměstnanosti?

  na prvním trhu
- b) Má minimální mzda nějaký efekt na trh zaměstnanců s vysokou dovedností?

c) Jsou tato zjištění v souladu s empirickými skutečnostmi?

d) Řekněme, že zaměstnanci s vysokou dovedností založí odbory a tyto odbory vyjednají vyšší minimální mzdu **na svém trhu** - 18\$/hod. Bude mít tento vývoj vliv na trh zaměstnanců s nízkou dovedností?

- 4. Řekněme, že trh práce je rozdělen do dvou oddělených trhů: trhu zaměstnanců s nízkou dovedností a trhu zaměstnanců s vysokou dovedností. Rovnovážná mzda je na prvním trhu 3\$/hod, na druhém trhu 15\$/hod.
- a) Pokud je stanovena minimální mzda na úrovni 5\$/hod, na kterém trhu je vyšší míra nezaměstnanosti?

  na prvním trhu
- b) Má minimální mzda nějaký efekt na trh zaměstnanců s vysokou dovedností? Ne, za předpokladu, že nedobrovolně nezaměstnaní z prvního trhu nemohou po zvýšení kvalifikace vstoupit na trh práce zaměstnanců s vysokou dovedností
- c) Jsou tato zjištění v souladu s empirickými skutečnostmi?

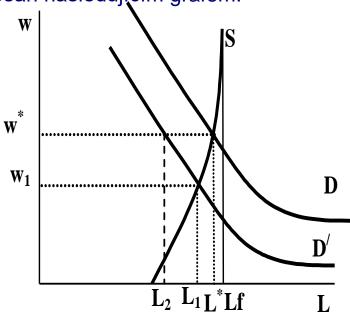
d) Řekněme, že zaměstnanci s vysokou dovedností založí odbory a tyto odbory vyjednají vyšší minimální mzdu **na svém trhu** - 18\$/hod. Bude mít tento vývoj vliv na trh zaměstnanců s nízkou dovedností?

- 4. Řekněme, že trh práce je rozdělen do dvou oddělených trhů: trhu zaměstnanců s nízkou dovedností a trhu zaměstnanců s vysokou dovedností. Rovnovážná mzda je na prvním trhu 3\$/hod, na druhém trhu 15\$/hod.
- a) Pokud je stanovena minimální mzda na úrovni 5\$/hod, na kterém trhu je vyšší míra nezaměstnanosti?

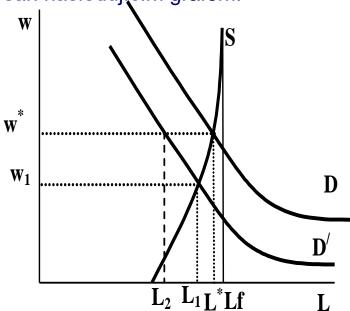
  na prvním trhu
- b) Má minimální mzda nějaký efekt na trh zaměstnanců s vysokou dovedností? Ne, za předpokladu, že nedobrovolně nezaměstnaní z prvního trhu nemohou po zvýšení kvalifikace vstoupit na trh práce zaměstnanců s vysokou dovedností
- c) Jsou tato zjištění v souladu s empirickými skutečnostmi? Ve skutečnosti může mít vliv – ceny práce kvalifikovaných pracovníků bývají odvozeny od minimální mzdy – mzdové tarify
- d) Řekněme, že zaměstnanci s vysokou dovedností založí odbory a tyto odbory vyjednají vyšší minimální mzdu **na svém trhu** 18\$/hod. Bude mít tento vývoj vliv na trh zaměstnanců s nízkou dovedností?

- 4. Řekněme, že trh práce je rozdělen do dvou oddělených trhů: trhu zaměstnanců s nízkou dovedností a trhu zaměstnanců s vysokou dovedností. Rovnovážná mzda je na prvním trhu 3\$/hod, na druhém trhu 15\$/hod.
- a) Pokud je stanovena minimální mzda na úrovni 5\$/hod, na kterém trhu je vyšší míra nezaměstnanosti?

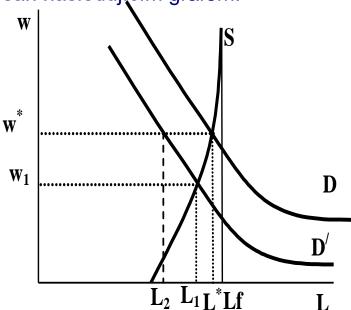
  na prvním trhu
- b) Má minimální mzda nějaký efekt na trh zaměstnanců s vysokou dovedností? Ne, za předpokladu, že nedobrovolně nezaměstnaní z prvního trhu nemohou po zvýšení kvalifikace vstoupit na trh práce zaměstnanců s vysokou dovedností
- c) Jsou tato zjištění v souladu s empirickými skutečnostmi? Ve skutečnosti může mít vliv – ceny práce kvalifikovaných pracovníků bývají odvozeny od minimální mzdy – mzdové tarify
- d) Řekněme, že zaměstnanci s vysokou dovedností založí odbory a tyto odbory vyjednají vyšší minimální mzdu **na svém trhu** 18\$/hod. Bude mít tento vývoj vliv na trh zaměstnanců s nízkou dovedností? z modelu ne , empiricky může mít vliv

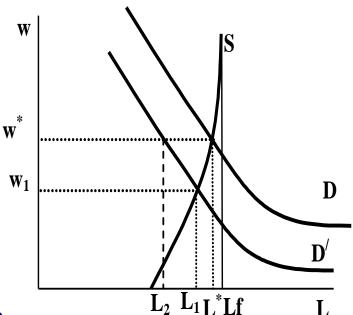
- a) rovnovážná mzda je rovna___při které se___lidí rozhodlo pracovat a____ lidí se rozhodlo nepracovat.
- b) tudíž dobrovolně nezaměstnaných je____ a nedobrovolně nezaměstnaných je____

- a) rovnovážná mzda je rovna w*, při které se L* lidí rozhodlo pracovat a Lf-L* lidí se rozhodlo nepracovat.
- b) tudíž dobrovolně nezaměstnaných je Lf-L* a nedobrovolně nezaměstnaných je 0

- a) rovnovážná mzda je rovna w*, při které se L* lidí rozhodlo pracovat a Lf-L* lidí se rozhodlo nepracovat.
- b) tudíž dobrovolně nezaměstnaných je Lf-L* a nedobrovolně nezaměstnaných je 0
- ii. řekněme, že se poptávka po práci posunula doleva do D'.
- a) pokud mzda může klesnout, nová rovnovážná mzda je____a celková zaměstnanost bude____lidí
- b) dobrovolně nezaměstnaných je____ a nedobrovolně nezaměstnaných je____
- c) pokud mzda nemůže klesnout, neboť minimální mzda činí____celková zaměstnanost bude____ lidí, dobrovolně nezaměstnaných ____ a nedobrovolně nezaměstnaných ____

- a) rovnovážná mzda je rovna w*, při které se L* lidí rozhodlo pracovat a Lf-L* lidí se rozhodlo nepracovat.
- b) tudíž dobrovolně nezaměstnaných je Lf-L* a nedobrovolně nezaměstnaných je 0
- ii. řekněme, že se poptávka po práci posunula doleva do D'.
- a) pokud mzda může klesnout, nová rovnovážná mzda je w1 a celková zaměstnanost bude L1 lidí
- b) dobrovolně nezaměstnaných je Lf-L1 a nedobrovolně nezaměstnaných je 0
- c) pokud mzda nemůže klesnout, neboť minimální mzda činí w*, celková zaměstnanost bude L2 lidí, dobrovolně nezaměstnaných Lf-L* a nedobrovolně nezaměstnaných L*-L2

- a) výrazný růst ceny ropy
- b) výrazný růst vládních výdajů k financování války
- c) automatický růst mezd odpovídající růstu životních nákladů
- d) dramatický pokles míry úspor obyvatelstva
- e) výrazný růst mezd hutníků, čímž vzroste cena železa

- 6. Přiřaďte k ekonomickému vlivu druh inflace, kterou způsobuje: N inflace náklady tlačená, P inflace poptávkou tažená, Z zabudovaná inflace
- a) výrazný růst ceny ropy

N

b) výrazný růst vládních výdajů k financování války

P

c) automatický růst mezd odpovídající růstu životních nákladů

Z

d) dramatický pokles míry úspor obyvatelstva

P

e) výrazný růst mezd hutníků, čímž vzroste cena železa

Ν

7. Phillipsova křivka popisuje:

- a) trade off mezi inflací a nezaměstnaností
- b) přímou úměru mezi inflací a nezaměstnaností
- c) trade off mezi výstupem a nezaměstnaností
- d) přímou úměru mezi výstupem a nezaměstnaností

7. Phillipsova křivka popisuje:

- a) trade off mezi inflací a nezaměstnaností
- b) přímou úměru mezi inflací a nezaměstnaností
- c) trade off mezi výstupem a nezaměstnaností
- d) přímou úměru mezi výstupem a nezaměstnaností

- a) snižuje růst výstupu
- b) snižuje inflaci
- c) zvyšuje nezaměstnanost
- d) snižuje nezaměstnanost

- a) snižuje růst výstupu
- b) snižuje inflaci
- c) zvyšuje nezaměstnanost
- d) snižuje nezaměstnanost

- 9. Pokud v dlouhém období spotřebitelé i výrobci upraví své očekávání tak, že veškeré ceny a peněžní příjmy vzrostou proporcionálně k růstu cenové hladiny, **dlouhodobá Phillipsova křivka:**
- a) má kladný sklon
- b) má záporný sklon
- c) je vertikální
- d) je horizontální

- 9. Pokud v dlouhém období spotřebitelé i výrobci upraví své očekávání tak, že veškeré ceny a peněžní příjmy vzrostou proporcionálně k růstu cenové hladiny, **dlouhodobá Phillipsova křivka:**
- a) má kladný sklon
- b) má záporný sklon
- c) je vertikální
- d) je horizontální

10. Růst očekávané inflace:

- a) posune krátkodobou Phillipsovu křivku nahoru a dojde k zhoršení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- b) posune krátkodobou Phillipsovu křivku dolů a dojde k zlepšení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- c) posune krátkodobou Phillipsovu křivku nahoru a dojde k zlepšení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- d) posune krátkodobou Phillipsovu křivku dolů a dojde k zhoršení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností

10. Růst očekávané inflace:

- a) posune krátkodobou Phillipsovu křivku nahoru a dojde k zhoršení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- b) posune krátkodobou Phillipsovu křivku dolů a dojde k zlepšení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- c) posune krátkodobou Phillipsovu křivku nahoru a dojde k zlepšení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- d) posune krátkodobou Phillipsovu křivku dolů a dojde k zhoršení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností

Která z předchozích odpovědí by odpovídala **poklesu ceny dovážené ropy**?

- a) posune krátkodobou Phillipsovu křivku nahoru a dojde k zhoršení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- b) posune krátkodobou Phillipsovu křivku dolů a dojde k zlepšení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- c) posune krátkodobou Phillipsovu křivku nahoru a dojde k zlepšení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností
- d) posune krátkodobou Phillipsovu křivku dolů a dojde k zhoršení trade-off mezi inflací a nezaměstnaností

Která z předchozích odpovědí by odpovídala poklesu ceny dovážené ropy?

b)

- 11. Která z následujících událostí posune dlouhodobou Phillipsovu křivku doprava?
- a) pokles ceny dovážené ropy
- b) růst očekávané inflace
- c) růst AD
- d) růst minimální mzdy

- a) pokles ceny dovážené ropy
- b) růst očekávané inflace
- c) růst AD
- d) růst minimální mzdy

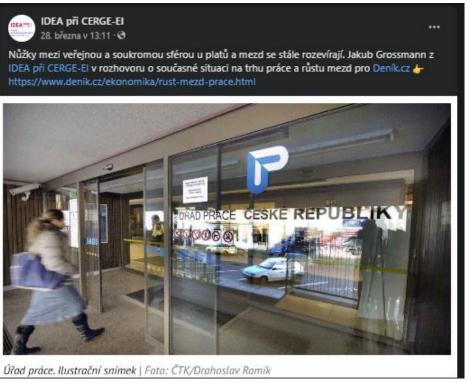
12. Hypotéza přirozené míry nezaměstnanosti tvrdí, že:

- a) míra nezaměstnanosti je vždy nad svojí přirozenou mírou
- b) míra nezaměstnanosti je vždy pod svojí přirozenou mírou
- c) míra nezaměstnanosti je vždy rovna přirozené míře nezaměstnanosti
- d) v dlouhém období se nezaměstnanost vrací na svoji přirozenou úroveň, nehledě na míru inflace

- a) míra nezaměstnanosti je vždy nad svojí přirozenou mírou
- b) míra nezaměstnanosti je vždy pod svojí přirozenou mírou
- c) míra nezaměstnanosti je vždy rovna přirozené míře nezaměstnanosti
- d) v dlouhém období se nezaměstnanost vrací na svoji přirozenou úroveň, nehledě na míru inflace

https://www.denik.cz/ekonomika/rust-mezd-prace.html?fbclid=lwAR147h_rhi9-KwKW50tB3t54xb4DC7viOcuOqwPPpqRxCKhTxN38LE-hZhc_aem_AeEGwXHkioJ3OvZGem7nX4w79MKoz79p5GsDP1AmlPd1R4ThmKFK25W1MlrlblBNX-a7vTFEKNBvYXPvHxXLPZWZ

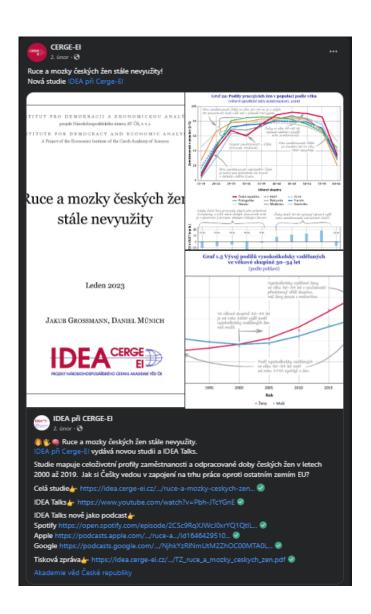
https://www.avcr.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/Nezajem-zaku-o-ucitelskou-profesi-mezinarodni-srovnani/?fbclid=lwAR3uLQ2io49BeAsKkQFs3_QsOZZLGexiRSestImuRjHPof53t0IF-vxZGeg_aem_AeGcAxTgftLHZ8Do8-zAFldj5IEbo67JtGWdbxQ8e8RlzY-_HhpSZHOFb2193G9zvcHcoplrHnAEUDKh38MQ0J38

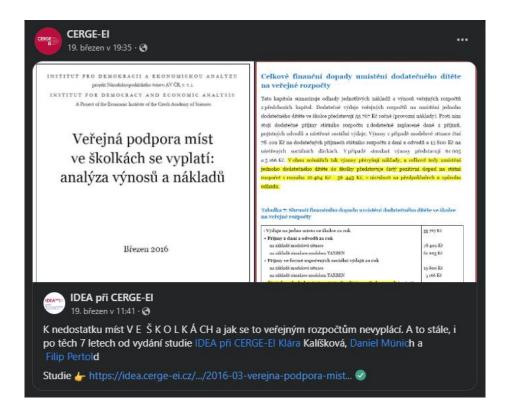

https://idea.cerge-ei.cz/studies/platy-ucitelu-v-roce-2022-cesta-z-propasti-a-zase-zpet?fbclid=lwAR0yjmLthHzsAF4GklRnWO26NBWzs3ZPZg4Kz EXGbFGFvzQnnR0PelBr2k aem AeGo3aw14uLgWrHoHLu1mffY aj6wQ3sWGbUzfPjuYl94ASebm4-D1B_OTe6XezlAj2FRGOi_bOAqTUNYK9coT03c

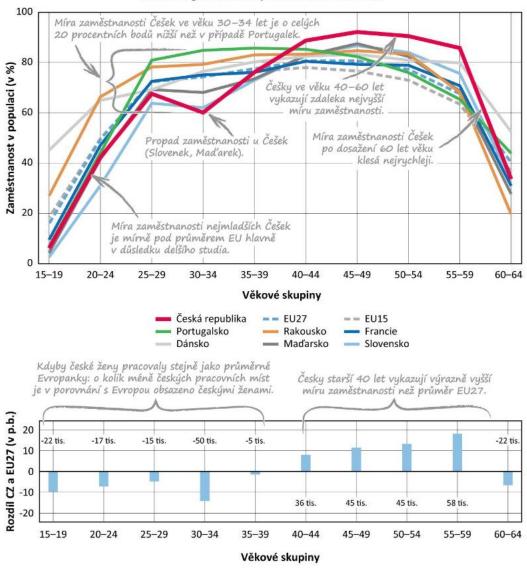
https://cc.cz/koncite-uz-nejste-potreba-cesky-popisuji-jak-komplikovany-muze-byt-navrat-do-prace-po-materske/?fbclid=lwAR3MKqnazizpYwSDzUQ0hKRuAtrciiC4TLtlk27qzQPNawcIMC_l4teQfPQ_aem_AeHBCmwS5lmZGX87RN20_EiYrfntixdVNwOdoRUz4bRLcshi4ow58rDhwleKxZOL-MqAEcanDFDBzyQ41FlcqYV5

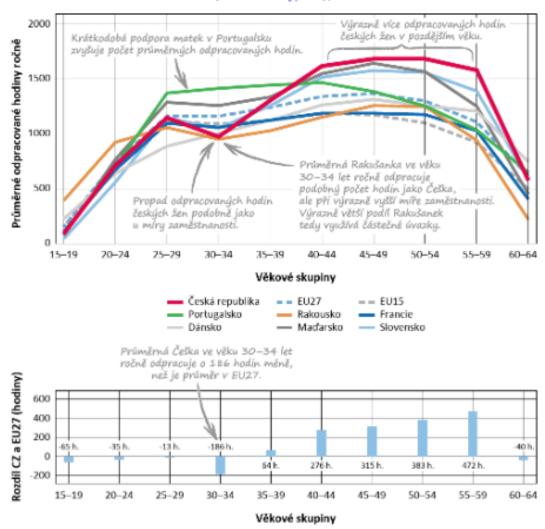
Graf 2a: Podíly pracujících žen v populaci podle věku

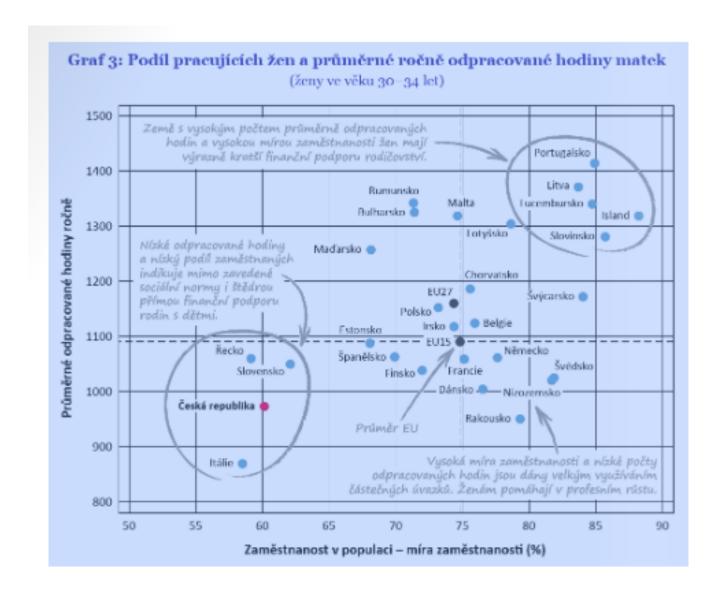
(věkově specifické míry zaměstnanosti, 2019)

https://idea.cerge-ei.cz/studies/ruce-a-mozky-ceskych-zen-stale-nevyuzity?fbclid=lwAR25-m4ZjlvmLw0F2EN5X19FPDJav3pK96d-YTL7rp-DzM99T e5UT7p6iU

Graf 2b: Průměrné odpracované hodiny na jednu ženu v populaci podle věku (roční hodnoty, 2019)

DĚKUJI ZA POZORNOST